

FOLKFÖRSÖRJNINGSMINISTERIET

Helsingfors

den 4 oktober 1939.

Cirkulär N:o 1.

Till folkförsörjningsnämnderna.

Såsnart sockret blivit beslagtaget, får därav säljas endast mot inköpsbevis. För socker, som inköpes för enskild persons hushåll gäller köpkort såsom inköpsbevis. Åt minutförsäljare av socker samt åt inrättningar och fabriker, vilka förbruka socker, utgives däremot köplicensbevis särskilt för varje sockerparti, som skall inköpas. Blanketter för köplicensbevis skola i dessa dagar tillsändas folkförsörjningsnämnderna från folkförsörjningsministeriet. Har någon kommun ej intill den 9 i denna månad erhållit blanketter, skall folkförsörjningsnämnden tillsvidare och intill dess blanketterna ingått, låta enligt bilagt formulär utskrive köplicensbevis i två exemplar, som förses med folkförsörjningsnämndens stämpel. Då varje sockerköpare får köpa socker var han vill, får i köplicensbeviset ej angivas, var sockret skall köpas. Däremot bör däri angivas, för huru stor mängd socker och för vilket ändamål köptillstånd beviljas och var det inköpta sockret bör antingen säljas eller användas.

Vid utfärdande av köplicensbevis böra följande anvisningar iakttagas:

Minutaffärer.

Köplicensbevis böra utfärdas åt alla de minutförsäljningsaffärer, som handlat med socker. De böra få socker efter behov. Dock är det skäl framhålla för sökande av köplicensbevis, att denne må begära köptillståndsbevis högst för så stor mängd socker, som täcker den normala försäljningen under två veckors tid, motsvarande omkring en månads reglementerade försäljning. I fråga om försäljning i minut kan nämnden första gången sätta tilltro till licenssökandens uppgift. Sedermera bör däremot på grund av de återställda kupongerna kontrolleras, huru stor varje handelsbods reglementerade försäljning i verkligheten varit, och denna försäljning tjäna till ledning vid utfärdande av nya köplicensbevis. En månads reglementerade försäljningsmängd borde försäljningsställes lager i allmänhet ej få överstiga.

Att börja med behöver ock minutaffär ej större lager än vad som motsvarar en månads reglementerade försäljning, enär den kan få nytt köplicensbevis, där det av behovet påkallas.

Undantag från denna regel får folkförsörjningsnämnd medgiva endast med distriktsbyråns samtycke. Undantag kunna komma i fråga blott där kommunikationssvårigheter eller andra lokala förhållanden av speciell art äro rådande.

Minutförsäljningsaffär bör själv draga försorg om utverkande av nytt köplicensbevis, sedan dess lager så minskats, att åtgärd för dess komplettering måste vidtagas.

Den sockermängd, som i köplicensbevis upp-
tages, kan uppdelas i topp-, bit-, strö- eller kristallsocker, allt efter sökandens önskan.

Minutförsäljningsaffär är pliktig att till folkförsörjningsnämnden återställa de kuponger, som under två veckors försäljningsperiod avskilts från köparnas köpkort, inom följande två veckors försäljningsperiod. Kupongerna böra återställas under slutet omslag med påteckning, utvisande handelsrörelsens och försäljningsställets namn, antalet kuponger samt den utdelningstid, vartill de hänföra sig. Omslag för återgående kuponger skola senare tillsändas folkförsörjningsnämnderna från folkförsörjningsministeriet. För att på grund av återställda kuponger kunna kontrollera, huruvida minutförsäljningsaffär faktiskt försålt det socker densamma erhållit antingen mot kuponger eller mot tilläventyrs förebragta köplicensbevis, bör folkförsörjningsnämnd föra bok över de sockerkvantiteter minutförsäljningsaffären erhållit samt över de återställda kupongernas och köplicensbevisens belopp. Av denna bokföring bör alltså framgå, huru mycket socker minutförsäljningsaffär erhållit och huru mycket den genom köpkorts-kuponger och köplicensbevis för folkförsörjningsnämnden redovisat. Yppas skiljaktighet mellan dessa belopp, bör folkförsörjningsnämnden fordarsammast infordra utredning i saken. Härvid bör dock beaktas, att en brist, ej överstigande två procent av den till minutförsälj-

ningsaffär överlätna sockerkvantiteten, icke behöver föranleda till åtgärd, enär vid försäljning av socker uppkommer en mindre viktsförlust.

Sådan bokföring bör genast införas och sedan vidmakthållas, ty den kommer senare att granskas.

De under slutet omslag återställda kupongerna stanna hos folkförsörjningsnämnden. Där räkning av varje kupongpost ställer sig alltför betungande, bör i varje händelse medelst ofta företagna stickprov kontrolleras, huruvida omslagen innehålla kuponger till det belopp, som å omslaget uppgivits.

Under den första tvåveckorsperioden, som börjar den 9 oktober, säljes socker från minutförsäljningsaffärerna mot köpkortets A 1-kupong. Under följande tvåveckorsperiod eller den, som börjar den 23 oktober, säljes socker mot A 2-kupong o. s. v. Härpå böra minutförsäljningsaffärerna vid utfärdandet av köplicensbevis uppmärksamgöras.

Kontroll av försäljningspriset å socker.

Minutförsäljningsprisen å socker hava tillsvidare bestämts:

- 1) för kristallsocker till mk 8: 50 per kg,
- 2) för topp- och sågat bitsocker till mk 10: 50 per kg,
- 3) för pressat bitsocker till mk 9: 70 per kg och
- 4) för strösocker till mk 9: 70 per kg.

Överstiger transportvägen för kristallsocker från importhamn till försäljningsstället ett-hundra kilometer, får förenämnda försäljningspris för kristallsocker ökas med den verkliga kostnaden för transport från importhamnen till försäljningsstället. Likaså får i fråga om topp-, bit- och strösocker den verkliga kostnaden för transport från fabriken till försäljningsstället läggas till försäljningspriset. För att kunna kontrollera försäljningsprisen för socker å orten, bör folkförsörjningsnämnden förskaffa sig utredning angående transportkostnaden för socker per kilogram från hamn eller fabrik till försäljningsstället och tillse, att försäljningspriset ej höjes utöver förenämnda belopp mer än den verkliga transportkostnaden förutsätter.

Beviljande av köptillstånd åt bageri och fabrik.

Bageri, så ock produktionsinrättning, som för tillverkning av produkter behöver socker, må tillsvidare och intill dess närmare föreskrifter meddelas beviljas köptillstånd för anskaffning

av socker å belopp, motsvarande 50 procent av dess hittillsvarande sockerförbrukning. För utredning av sin hittillsvarande sockerförbrukning bör här avsett företag tillhandahålla folkförsörjningsnämnden en uträkning, utvisande, huru mycket socker företaget förbrukat under tiden mellan den 1 augusti 1938 och den 1 augusti 1939. Uträkningen bör åtföljas antingen av försäkran, utfärdad av årsrevisorerna eller av andra tillförlitliga personer, angående uträkningens riktighet eller av annat vederbörligt verifikat.

Överstiger här avsett företags reglementerade sockerbehov 1,000 kg i månaden, är folkförsörjningsnämnden ej berättigad att utfärda åt detsamma köplicensbevis, utan bör det av företaget utverkas hos folkförsörjningsministeriet.

Vid utfärdande av köplicensbevis bör beaktas, att affärsrörelse eller inrättning får förbruka det socker densamma vid denna reglementerings ikraftträdande innehar blott till förenämnda, med ledning av den hittillsvarande förbrukningen beräknade procentbelopp och att rörelsens eller inrättningens sockerlager med beaktande av anvisningen ej får överstiga beloppet av en månads förbrukning enligt reglementeringen.

Har här avsett företag beslagsdagen socker i lager, bör sådant lager vid beviljande av köptillstånd tagas i betraktande. Där någon fabriks sockerförbrukning alltså varit exempelvis 500 kg om året och den beslagsdagen har i lager exempelvis 250 kg socker, får sådant företag nytt socker först efter förloppet av ett år, enär dess förbrukning nu beräknas blott till hälften av den tidigare eller 250 kg och dess lager sålunda förslår just för ett år.

Övriga socker förbrukande företag och inrättningar.

Restaurang-, matserverings- och kaféerörelse, hotell, resandehem, natthärbärge, kaffeexpress, salustånd, förening och klubb, fartyg, som förmedlar trafik på utlandet, skolinternat, kommunalhem samt arbets-, uppfostrings- och annan med dessa jämförlig anstalt får köptillstånd beviljas å belopp, motsvarande 50 procent av dess hittillsvarande sockerbehov. Beloppet av sin hittillsvarande förbrukning böra dessa visa på samma sätt som bageri och produktionsinrättning.

Där här nämnt företag eller inrättning hade socker i lager å dagen för beslagtagandet, bör lagret vid utfärdandet av köplicensbevis tagas i betraktande såsom ovan i fråga om bageri och

fabrik nämnts. Köplicensbevis må utfärdas å belopp, motsvarande högst en månads reglerade förbrukning.

Apotek och sjukhus.

Åt apotek och sjukhus utfärdas köplicensbevis å belopp, motsvarande 75 % av dess hittillsvarande sockerförbrukning. Sin hittillsvarande sockerförbrukning böra dessa för folkförsörjningsnämnden styrka på sätt angående bageri och produktionsinrättning sagts. Köplicensbevis utfärdas å belopp, motsvarande högst en månads behov.

Företag eller inrättning, som nyss tillkommit eller ock utvidgat eller inskränkt sin verksamhet.

Socket behovet i affärsrörelse eller inrättning, som trätt i verksamhet efter den 1 augusti 1938 eller därefter utvidgat sin verksamhet på sätt som återverkar på sockerförbrukningen, må av folkförsörjningsnämnden efter egen prövning bestämmas även på grund av kortare tids förbrukning än ett års. Å andra sidan bör, där företags eller inrättnings sockerbehov minskats, den sockermängd, som företaget eller inrättningen beviljas, nedbringas.

Sirap.

Enär sirapstillverkningen i vårt land är tämligen obetydlig, säljes därav ej tillsvidare för förbrukning i hushåll, utan tilldelas sirap enligt folkförsörjningsministeriets anvisningar bagerier och de industriella inrättningar, som hava behov därav.

Övriga fall.

Önskas köplicensbevis för anskaffning av socker hos folkförsörjningsnämnden för annat än i dessa anvisningar omberört ändamål, bör ansökan av

vederbörande licenssökande insändas till folkförsörjningsministeriet.

Över beslagtagna belopp bör föras bok.

De hos enskilda personer samt företag och inrättningar befintliga sockermängder, som äro underkastade beslag, böra genom folkförsörjningsnämndens försorg bokföras, enär endast sålunda kan kontrolleras, när enskild person, företag eller inrättning, som innehar beslaget socker, äger rätt att erhålla nytt socker.

Transport av socker.

Socket får fritt transporteras. Dock bör den, som forslar socker, på anfordran för polismyndighet eller av folkförsörjningsministeriet förordnad kontrollör förete utredning om, vilka som äro ifrågavarande sockerpartis avsändare och mottagare.

Ytterligare anvisningar beträffande utdelningen av köpkort.

Medborgare i annat land, som bosatt sig i Finland för minst en månads tid, tilldelas köpkort av folkförsörjningsnämnden på den ort, där sådan person bosatt sig. Hos främmande stats beskickning, eller utsänd konsul anställd personal tilldelas köpkort av folkförsörjningsnämnden på orten. Finsk medborgare, som av en eller annan orsak ej vid den allmänna utdelningen erhållit köpkort, är pliktig att, innan kort honom tilldelas, tillställa folkförsörjningsnämnden den utredning, som av köpkortstagare i allmänhet fordras, varförutom han bör genom av husägaren eller disponenten underskrivet intyg styrka att han är i huset varaktigt boende, men ej erhållit köpkort. Därjämte bör han framställa utredning, utvisande, av vilken orsak honom ej tilldelats kort. Efter all denna utredning får köpkort honom av folkförsörjningsnämnden tilldelas.

Folkförsörjningsminister **R. v. Fieandt.**

Avdelningschef *Onni Toivonen.*

